

HM3-Archiv NM

VÝROČNÍ ZPRÁVA za rok 2008

Sbírkotvorná činnost

Akvizice – nové přírůstky – 42 př. č.

Získáno nákupem:

1. Jan Mejsnar, osobní a rodinné doklady majitele drogerie, 1900–1989 1 složka (v Hn 104), prodala dcera Jana Mejsnarová (př. č. 24/2008, 2. 6. 2008).

Dary:

1. PhDr. Ing. Jaroslava Honcová, CSc. – 3. část osobního fondu historičky, 13 kart. (kart. 35–47), darovala PhDr. Ing. Jaroslava Honcová, CSc. (př. č. 1/2008, 8. 1.);
2. Doc. RNDr. Miroslav Prokopec, DrSc. – 4. část osobního fondu antropologa, 46 kart. (kart. 144–189), daroval Doc. RNDr. Miroslav Prokopec, DrSc. (př. č. 2/2008, 8. 1.);
3. RNDr. Rudolf Turčín – dodatek k osobnímu fondu, 2 kart. (kart. 3–4), daroval synovec, Ing. Vladimír Turčín (př. č. 10/2008, 1. 2.);
4. Bohuslav Dušek a Cyril Dušek – dodatky k osobním fondům, 1 složka, darovala Hermína Dušková (př. č. 11/2008, 20. 2.);
5. Karel Hájek – dodatek k fotoarchivu, 1 složka (27 fotografií a výstřižek z novin s článkem), darovala Ing. Ida Zedníčková (př. č. 13/2008, 28. 2.);
6. Josef Kounovský – osobní fond numismatika a faleristika, 2 kart., daroval Josef Kounovský (př. č. 14/2008, 13. 3.);
7. Jaroslav Černohorský – dokumentace protikomunistické činnosti, 1 kart. (Hn 109), daroval Josef Kounovský (př. č. 15/2008, 13. 3.);
8. MUDr. Jaroslava Moserová, DrSc. – 3. část osobního fondu senátorky, 7 kart. + 1 balík (kart. 20–26), daroval manžel JUDr. Milan David (př. č. 16/2008, 19. 3.);
9. Josef David – dodatek k fondu politika, 1 kart. (kart. 7), daroval syn JUDr. Milan David (př. č. 17/2008, 19. 3.);
10. Prof. PhDr. Radegast Parolek, DrSc. – 2. část osobního fondu, 1 kart. (kart. 58: 3 sv. publikací, DVD a 2 dopisy), daroval Prof. PhDr. Radegast Parolek, DrSc. (př. č. 19/2008, 11. 4.);
11. RNM – 2 pohlednice Národního muzea (stavba 1888, nová budova cca 1891), neznámý dárcé (přišlo poštou na adresu GR NM), (př. č. 21/2008, 22. 4.);
12. Prof. PhDr. Otakar Zich – 2. část osobního fondu estetika a hudebního skladatele, 6 kart. (kart. 49–54), darovala snacha doc. Zorka Zichová (př. č. 22/2008, 7. 5.);
13. „Heraldický výtah popisu znaku starého šlechtického rodu Novotných ze Slavonie pocházejícího“, rukopis s malovaným erbem, 19. století, 1 sv., darovala Naděžda Prokešová (př. č. 25/2008, 9. 6.);
14. Hnutí za samosprávnou demokracii – Společnost pro Moravu a Slezsko – letáky politického hnutí a další dokumentace k parlamentním volbám 1990, regionální periodika 1990–1991, 1 složka v Df5 (2 cm), daroval Ing. Mojmír Plhák (př. č. 26/2008, 21. 7.);
15. Rehcíglovi, rodina – rodinné portrétní fotografie, z atelieru V. E. Gran Turnov, V. J. Linhart Turnov, J. Havel Hodkovice Vesec a dalších, 18 ks (v Hn 108), daroval Ing. Vladko Rehcígel (př. č. 27/2008, 21. 7.);
16. Příležitostné tisky – dodatky do Sbírký dokumentace 20. století, daroval Ing. Mojmír Plhák (př. č. 28/2008, 25. 7.);

17. František Michálek Bartoš – dodatek k osobnímu fondu historika, 1 seš. Historický sborník a Zpráva o činnosti za léta 2000–2007, Společnost pro zachování husitských památek v Táboře, Tábor 2008 (v kart. 71), daroval Dr. Jaroslav Hrdlička (př. č. 29/2008, 3. 9.).
18. Doc. Ing. Vladimír Švec, CSc. – osobní a rodinná pozůstalost technika, 23 kart., 1 desky – darovala dcera PhDr. Milena Běličová (př. č. 30/2008, 9. 9.);
19. Prof. PhDr. Otakar Zich – dodatek k osobnímu fondu estetika, 11 kart. (kart. 55–65), darovala vnučka prof. PhDr. Marie Dohalská, DrSc. (př. č. 31/2008, 9. 9.);
20. Božek-Dohalský, rodina – rodinný fond, 3 kart. a 1 desky, darovala prof. PhDr. Marie Dohalská, DrSc. (př. č. 32/2008, 9. 9.);
21. Doc. RNDr. Miroslav Prokopec, DrSc. – 5. část osobního fondu antropologa, 101 kart. (kart. 190–290), daroval doc. RNDr. Miroslav Prokopec, DrSc. (př. č. 33/2008, 13. 10.);
22. PhDr. Vlastimil Vinter, CSc., 4. část osobního fondu, 4 kart. – daroval PhDr. Vlastimil Vinter, CSc. (př. č. 35/2008, 7. 11.);
23. Doc. RNDr. Miroslav Prokopec, DrSc. – 6. část osobního fondu antropologa, 40 kart. (kart. 291–330), 6 velké desky, 16 rolí, 22 banánových krabic, daroval doc. RNDr. Miroslav Prokopec, DrSc. (př. č. 36/2008, 7. 11.);
23. Ing. Eduard Polívka – 1. část osobního fondu numismatika (vlastní publikace), 1 kart., 1971–2003, daroval Ing. Eduard Polívka (př. č. 37/2008, 13. 11.);
24. Ing. Oldřich Vejvoda – zlomek osobního fondu legionáře a numismatika, 1 složka (v Hn 108), 1912–1972, daroval Ing. Eduard Polívka (př. č. 38/2008, 13. 11.);
25. Eduard Fiala – osobní fond numismatika, 2 kart., 1901–1935, daroval Ing. Eduard Polívka (př. č. 39/2008, 13. 11.);
26. Noviny a časopisy z r. 1968–1969, dodatek ke Sbírce periodického tisku, 1 složka (3 cm), darovala Renáta Jiroušová (př. č. 40/2008, 19. 11.);
27. Jan Švihlík, oddací list 1860 (opis a překlad z farního úřadu v Lidicích 11. 11. 1939 pořídil P. Josef Štemberka, popravený v Lidicích 10. 6. 1942), 1 list (složka) v Hn 108 – daroval Zdeněk Kolařík (př. č. 41/2008, 20. 11.).

Převody:

1. PhDr. Ivan Hásek, CSc., 1. část osobního fondu prehistorika, 6 kart., 1952–1992, převod z odd. numismatiky (př. č. 5/2008, 29. 1.);
2. Prof. PhDr. Emanuela Nohejlová-Prátová, dodatek k osobnímu fondu numismatiky (strojopis divadelní hry „Eliška Přemyslovna“, 1943, s posudky a 3 fotografie cca 1980), 1 složka, převod z odd. numismatiky (př. č. 6/2008, 29. 1.);
3. Rudolf Turek, dodatek k osobnímu fondu prehistorika 1 složka, 1977–1985, převod z odd. numismatiky (př. č. 7/2008, 29. 1.);
4. Václav Ryneš, dodatek k osobnímu fondu historika, 1 kart. (č. 48), 1973–1999, převod z odd. numismatiky (př. č. 8/2008, 29. 1.);
5. Ing. Eugen Pochitonov, osobní fond architekta a numismatika, 1 kart. (Hn 110), 1881–1991, převod z odd. numismatiky (př. č. 9/2008, 29. 1.);
6. Muzeologické informační a studijní středisko, dodatek k úřednímu fondu, 5 kart. (č. 437–441), 1975–1997, převod z referátu vědeckého tajemníka (př. č. 12/2008, 28. 2.);
7. Středisko osvěty a propagace, videokazety z vernisáží aj. akcí NM, 3 kart., [1999]–2004, převod z RNM7-AIS (př. č. 20/2008, 22. 4.);
8. Karel Bořický, osobní fond učitele, 1 složka (v Hn 104), 1798–1938, nález při úklidu kanceláře po malování (př. č. 23/2008, 19. 5.);
9. Karel Domin, 3. část osobního fondu botanika, 27 banánových krabic, 1 desky, 1 role, převod z odd. botaniky (př. č. 34/2008, 5. 11.);

10. PhDr. Jarmila Hásková, CSc., osobní fond numismatičky, 4 banánové krabice, převod z odd. numismatiky (př. č. 42/2008, 2. 12.).

Registratura NM:

1. KNM3-odd. časopisů, 1 kart., 1996–2000 (př. č. 3/2008, 8. 1.);
2. Náprstkovo muzeum, 7 kart., 1984–2007 (př. č. 4/2008, 29. 1.);
3. SVN2-dokumenty Střediska osvěty a propagace, 35 kart., 1973–2003 (př. č. 18/2008, 20. 3.).

Charakteristika získaných sbírkových předmětů:

Nově získané fondy a sbírky svým charakterem odpovídají akvizičnímu programu Archivu NM. Jsou to v převážné většině osobní fondy významných vědců a odborných pracovníků nejrůznějších oborů, mezi nimiž letos převládají numismatici (14 nových osobních a rodinných fondů, 1 úřední) a dodatky k již stávajícím 20 fondům a 3 sbírkám. Část přírůstků byla získána skartací úředních spisů jednotlivých organizačních útvarů Národního muzea.

Archiv převzal celkem 324 kartonů, 6 složek, 10 desek, 17 rolí, 1 rukopis a 31 banánových krabic = 389 evidenčních jednotek = 63,89 b. m archiválií.

K 31. 12. 2008 vede v evidenci 2770,33 b. m archiválií.

Odborné zpracování sbírek

ANM je mimo evidenci CES MK ČR, podléhá archivní evidenci NAD MV ČR.

Nově zpracované fondy:

Antonín Petr Šlechta (1864–1933), Klára Woitschová, inventář ANM č. 277, Praha 2008, 9 kart., 6+21 ss., 512 inv. č.;

Jano Šrámek (1886–1957), Libor Jůn, inventář ANM č. 278, Praha 2008, 2 kart., 1+2 ss., 30 inv. č.

Studenti zpracovali v rámci odborné praxe:

Dagmar Buráňová (Filozofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně), uspořádání osobního fondu, spojení jeho dvou částí:

Jan Slavík (1885–1978), Jaroslav Bouček, Dagmar Buráňová, inventář ANM č. 276, Praha 2008, 6 kart., 8+44 ss., 415 inv. č.

Další zpracování fondů a sbírek: viz Věda a výzkum

Dokumentace sbírek

Digitalizace jednotlivin z různých fondů a sbírek pro výstavní účely a potřeby badatelů (J. Bareš, L. Jůn, M. Vandrovcová) – cca 230 ks. (170 výstavy a ? badatelé)

Ošetření sbírek

Restaurování vývodu Františka Damiána a Františka Leopolda ze Šternberka s malovanými erby z konce 18. stol., 2 ks rozrodů Šternberků sestavené Františkem Palackým (fond Šternberk-Manderscheid) a 3 ks plánů Nostického paláce (RNM), Milana Vanišová, z rozpočtu výstavy 190 let NM (9.000,- Kč);

Restaurování konceptu výpovědi kováře Jiříka Vágnera (H51-Smiřický, 1619, 1 složka), cestovního pasu J. Casanovy (H-Casanova, 1762, 1 list) a patentu Friedricha Falckého (E 1620, 1 list), Milana Vanišová, z rozpočtu ANM (5.000,- Kč);

Restaurování 3 pergamenových listin a přivěšených voskových pečeti A142, A143, A255,
Ing. Jana Dernovšková, z rozpočtu ANM (5.200,- Kč).

Restaurování pečetidla E374 (zemský soud v Čechách, kopie 1924), Ing. Jan Josef, z rozpočtu ANM (1.000,- Kč).

Náprava povodňových škod:

Restaurování 10 pečetních typářů: B80, B102, B106, B107, B108, B109, B110, B111, B121, B129, Ing. Jan Josef, z rozpočtu MK ČR (10.000,- Kč).

Budování, úpravy a vybavení depozitářů

V budově Na **Zátorách** probíhaly v květnu–červenci stavební úpravy za účelem snížení vlhkosti zdiva v zadní části přízemí (včetně depozitářů č. 3 a 4). Byla použita metoda mírné elektroosmózy, doplněná aplikací sanačních omítek – systém elektroosmózy vytváří pomocí kladných a záporných elektrod elektrické pole, které brání kapilární vzlínivosti vody ve zdivu.

V **Terezíně** I nedošlo k žádným technickým změnám; pro potřeby uložení archiválií HM9-Čs. dokumentačního střediska jsme dočasně uvolnili polovinu místnosti I-111 a části místností I-206 a 207.

Badatelské služby:

Počet předložených a zapůjčených předmětů domácím a zahraničním badatelům:

Celkem bylo ve studovně předloženo kartonů, listin a dalších jednotlivin:	1.775
opakovaně:	2.148
z toho kartonů a dalších jednotlivin zahraničním badatelům:	194
opakovaně:	221
Ø kartonů na 1 badatele:	6
Opakovaně:	7

Počet badatelů a badatelských návštěv:

Celkem vyplněných badatelských listů:	289
Počet badatelů: domácích:	261
zahraničních:	28
Celkem badatelských návštěv:	849
domácích:	770
zahraničních:	79

Věda a výzkum

Přehled projektů:

Název úkolu: **Před objektivem T. G. Masaryk. Hradní fotoarchiv 1918–1933**

Řešitel: PhDr. Milena Běličová

Spoluřešitelé: Mgr. Libor Jůn, PhDr. Miroslava Vandrovcová

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2006–2008

Grantový projekt GA ČR č. 409/06/0623.

Finanční prostředky pro NM r. 2008: 590.000,– Kč

Předpokládaný výstup řešení úkolu: internetová prezentace, kniha, výstava v NM.

– V průběhu roku 2008 pokračovalo doplňování databáze (propojování negativů s pozitivy a ověřování dat a událostí v denním tisku), na jejímž základě firma Bach Systems, s. r. o. připravila internetovou prezentaci. Její pracovní verze je prozatímne přístupná na webové adrese <http://muzeum-narodni.bach.cz/anm/pages/uvod.jsp> – zbývá vyřešit technickou stránku jejího stálého provozu v rámci webových stránek NM. Chceme oslovit odbornou veřejnost a požádat ji o spolupráci na dalším doplňování a upřesňování dat. Oficiální prezentaci databáze v NM předpokládáme v září 2009.

– Fotografická publikace *Hradní fotoarchiv / The Prague Castle Photographic Archives 1918–1933*. Praha: Národní muzeum, 2008, ISBN 978-80-7036-266-2.

– Výstava „Hradní fotoarchiv 1918–1933“, bude realizována ve výstavním prostoru Národního památníku na Vítkově (vernisáž 27. 10. 2009 spojená se slavnostním otevřením nové historické expozice a s prezentací knihy).

Název úkolu: **Český zemský sněm 1609–1610**

Řešitel: Prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc.

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2004–2008

Součást výzkumného záměru MSM 0021620827 „České země uprostřed Evropy v minulosti a dnes“, okruh II. „Země Koruny království českého a jejich místo v integračních procesech střední Evropy do poloviny 17. století“ (II B 3).

Finanční prostředky pro NM: 0,– Kč (nositelem projektu je FF UK)

Předpokládaný výstup řešení úkolu: kniha (s edicí rukopisů z ANM)

Úkol byl dokončen, výstupem je kniha *5. května 1609. Generální zkouška českého stavovského povstání*, odevzdaná do nakladatelství Havran.

Název úkolu: **Dokumentární filmová tvorba dr. Jiřího Bauma**

Řešitel: Mgr. Libor Jůn

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2008–2010

Programový projekt MK ČR č. DD08P03OMA001

Finanční prostředky pro NM r. 2008: 78.000,– Kč

Předpokládaný výstup řešení úkolu: digitalizace skleněných diapozitivů a jejich konzervace (cca 600 ks), odborná studie, edice dokumentů, digitalizace kinematografických filmů.

Úkol probíhá, byla provedena prvotní analýza technického stavu filmů a diapozitivů a zahájeno archivní pořádání fondu.

Název úkolu: **Ortelní manuály a knihy protokolů apelačního soudu v Praze z let 1548–1783: Analýza a kritická edice**

Řešitel: PhDr. Klára Woitschová

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2008–2010

Grantový projekt GA ČR č. 407/08/0295

Finanční prostředky pro NM: 0,– Kč (nositelem projektu je FF UK)

Předpokládaný výstup řešení úkolu: vývoj relační databáze a její naplňování

Úkol probíhá, vytvořeno cca 600 záznamů.

Název úkolu: **Jaroslav Jiljí Jahn**

Řešitel: Mgr. Jarmila Pešková

Interní úkol v NM.

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2002–2009

Předpokládaný výstup řešení úkolu: archivní inventář

Probíhalo pořádání a inventarizace, úkol nedokončen z důvodu odchodu pracovnice.

Název úkolu: **Rodinný archiv Černý ve vztahu k Černé Hoře**

Řešitelé: Mgr. Libor Jůn, PhDr. Milena Běličová, Mgr. Vjera Borozan

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2005–2007.

Interní úkol v rámci smlouvy o spolupráci se Státním archivem Černé Hory v Cetinji.

Předpokládaný výstup řešení úkolu: inventář fondu, digitalizace černohorských písemností, výstava v Praze a v Cetinji, katalog výstavy.

Kvůli práci na jiných projektech byl úkol pozastaven a prodloužen do roku 2010.

Mezinárodní spolupráce

Zahraniční badatelé ve studovně ANM:

Celkem 28 zahraničních badatelů: Slovensko 10, Německo 5, Bulharsko 3, Rakousko 2, Rusko 2, Chorvatsko 1, Mexiko 1, Srbsko 1, Španělsko 1, Švýcarsko 1, USA 1.

Zahraniční cesty a stipendia zaměstnanců NM:

Klára Woitschová:

10.–20. 9. Vídeň, Kriegsarchiv, Österreichische Nationalbibliothek, Universitäts Bibliothek Wien – Hauptbibliothek, Fachbereichsbibliothek Geschichtswissenschaften a Fachbereichsbibliothek Rechtswissenschaften;

13.–15. 11. Drážďany, Sächsische Landesbibliothek.

Zahraniční konference:

Libor Jůn:

„Egypt & Austria“, mezinárodní konference, 7.–10. 9. 2008, Primorska universita Piran, Piran, Slovinsko, příspěvek: *Travel of the Czechoslovak president Edvard Benes to Moscow in 1943.*

Přednášky v zahraničí: 0

Účast na domácích vědeckých konferencích

Jaroslav Čechura:

„Sedlec. Historie, architektura a umělecká tvorba sedleckého kláštera ve středoevropském kontextu kolem roku 1300 a 1700“, mezinárodní symposium, 19. 9. 2008, Ústav dějin křesťanského umění Katolické teologické fakulty UK a Institut für Kunst und Musikwissenschaft, Philosophische Fakultät, TU Dresden, Kutná Hora, Vlašský dvůr, příspěvek: *Václav Budovec z Budova, Fridrich Ludvík Budovec z Budova, klášter Sedlec a mnoho korunovaných hlav.*

Klára Woitschová:

„Stav a perspektivy zpřístupňování středověkých a raně novověkých městských knih“, mezinárodní seminář, FF UJEP Ústí nad Labem ve spolupráci s FF UK Praha a Archivem hl. m. Prahy, 30.–31. 10. 2008, Ústí nad Labem, příspěvek: *Edice nebo databáze? Ortelní manuály jako komplementární pramen k poznání raně novověkého městského soudnictví.*

Bibliografie pracovníků

BĚLIČOVÁ, Milena; JŮN, Libor; NOVOZÁMSKÁ, Martina; VANDROVCOVÁ, Miroslava. *Hradní fotoarchiv / The Prague Castle Photographic Archives 1918–1933*. Praha: Národní muzeum, 2008, 192 stran. ISBN 978-80-7036-266-2 (výstup projektu GA ČR č. 409/06/0623).

BĚLIČOVÁ, Milena. Výroční zpráva o činnosti Sekce specializovaných archivů při ČAS v roce 2007. In: *ČAS v roce 2007. Ročenka České archivní společnosti*, Praha 2008, s. 75. ISBN 978-80-903251-5-9.

BĚLIČOVÁ, Milena. Evidence archiválií v kulturně vědeckých institucích MK ČR. *Věstník AMG*, roč. 8, 2008, č. 3, s. 1–4. ISSN 1213-2152.

ČECHURA, Jaroslav. Smiřičtí – finančníci českých stavů v roce 1609 (pohled do komorních počtů Albrechta Jana ze Smiřic 1606-1612). *Stopami dějin Náchodska* 12, 2008, s. 133–150. ISBN 978-80-86676-06-7, ISSN 1211-3069.

ČECHURA, Jaroslav. Sekularizace církevních statků v jihovýchodních Čechách v létech 1420–1454. *Časopis Národního muzea. Řada historická*, 177, 2008, s. 1–25. ISSN 1214-0627.

ČECHURA, Jaroslav. *Kriminalita a každodennost v raném novověku. Jižní Čechy 1650–1770*. Praha: Argo, 2008, 356 stran. ISBN 978-80-7277-384-5.

ČECHURA, Jaroslav. *České země v létech 1526–1583. První Habsburkové na českém trůně 1*, Praha: Libri, 2008, 324 stran. ISBN 978-80-7277-385-5.

ČECHURA, Jaroslav; ČERNÁ, Alena M. Stavy kontra Popel z Lobkovic – letní spor roku 1609. *Časopis Národního muzea. Řada historická*, 176, 2007, s. 83–105. ISSN 1214-0627.

ČECHURA, Jaroslav; ČERNÁ, Alena M. 1609: letní spor českých stavů a kancléře Lobkovic II. *Časopis Národního muzea. Řada historická*, 177, 2008, s. 142–160. ISSN 1214-0627.

ČECHURA, Jaroslav; HLAVAČKA, Milan; MAUR, Eduard; MIKULEC, Jiří. *Panovnická trilogie*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2007 (4. souborné vydání), ISBN 978-80-7360-634-3.

JŮN, Libor. Photographing the Near East in 19th Century: Story of a Lost Case. In: Hlaubek, Johanna; Navrátilová, Hana; Oerter, Wolf B. (edd.). *Egypt and Austria IV. Crossroads*. Praha: Egyptologický ústav FF UK, 2008, s. 63–65, ISBN 978-80-86277-61-5. ISSN 18034-4373 (příspěvek na mezinárodním workshopu „Egypt and Austria IV“, 25. 9. 2007, Brno).

BURSÍK, Tomáš; DEJMALOVÁ, Kateřina; JŮN, Libor. *Český svět. Kulisy let 1948–1989*. Lomnice nad Popelkou: Jaroslav Bárta Studio JB, 2008. ISBN: 978-80-86512-40-2.

WOITSCHOVÁ, Klára. Ortelní manuály a knihy protokolů apelačního soudu v Praze z let 1548–1783. *Paginae historiae* 16, 2008, s. 545–558, ISSN 1211-9768, ISBN 978-80-86712-65-9.

Pedagogická činnost

Jaroslav Čechura:

Profesor na Ústavu českých dějin FF UK Praha

Libor Jůn:

Výuka v rámci doktorandského studia na Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění

Klára Woitschová:

Odborná asistentka na Katedře PVH a AS FF UK Praha

Členství ve vědeckých a kulturních institucích

Milena Běličová:

- členka redakční rady Sborníku NM, řada A – Historie;
- členka Společné archivní a knihovnické rady při Československém dokumentačním středisku 1948–1989;
- předsedkyně sekce specializovaných archivů při České archivní společnosti.

Jaroslav Čechura:

- člen komise pro státní a rigorosní zkoušky pro obor historie na FF UK;
- člen oborové rady Ústavu českých dějin FF UK;
- člen oborové rady Ústavu hospodářských a sociálních dějin FF UK;
- člen vědecké rady FF Univerzity v Hradci Králové;
- člen rigorosní komise FF Univerzity v Hradci Králové;
- člen vědecké rady FF MU Brno;
- vedoucí redaktor Časopisu Národního muzea. Řada historická;
- člen redakční rady Historický obzor.

Přednášková činnost

Jaroslav Čechura:

„Matyáš Habsburský“, 8. 1. 2008, Archiv města Plzně, Plzeňská radnice.

Prezentační činnost

Výstavy v Národním muzeu

1. *Stopy lidí* / hlavní výstavní sály NM / 28. 11. 2007–3. 8. 2008 / tištěné vyhlášky (reprodukce, digitalizace Jiří Bareš), 13 ks;
2. *Egyptské dobrodružství Karla Hájka 1958 / ochoz Pantheonu* / 18. 3.–4. 8. 2008 / komisař výstavy Libor Jůn, autoři Libor Jůn, Martina Novozámská, Milena Běličová / 29 fotografií (z toho 20 reprodukcí), 27 archiválií / 56 ks;
3. *Portae vitae Josefa Hlávky. Stoletý odkaz mecenáše* / Lobkovický palác / 10. 3.–27. 7. 2008 / diplomy a kartotéka / 6 ks;
4. *Slavnostní setkání při příležitosti podpisu memoranda „Národní muzeum-Magistrála“* / Pantheon / 29. 4. 2008 / Provolání 1818 a razítko NM / 2 ks.
5. *190 let Národního muzea – 190 let dobrodružství* / Hollareum NM / 13. 5.–21. 9. 2008 / komisař výstavy Milena Běličová, autor Libor Jůn / 80 ks archiválií, 28 reprodukcí / 108 ks;
6. *Hymna* / komisař a autor M. Kabelková / Pantheon / 28. 9.–15. 10. 2008 / ANM 5 ks;
7. *Republika* / hlavní výstavní sály NM a Hollareum / 27. 10. 2008–15. 3. 2009 / spoluautorka Miroslava Vandrovcová / 192 ks archiválií z fondů E. Beneš, H. Benešová, I. Dérer, C. Dušek, Z. Fierlinger, E. Hácha, A. Hajn, J. Hilbert, F. Hlaváček, M. Hodža, J. Kapras, V. Klumpar, K. Kramář, J. Malý, V. Mastný, L. Očenášek, M. Paulová-Maffie, J. Pekař, F. Plamínková, A. Rašín (archivní kulturní památka 1. zákon ČSR aj.), J. Smutný, P. Šámal, A. Švehla, A. Tondlová, RNM-Vítkov, Sbírká dokumentace 20. století; 38 reprodukcí / 230 ks.

Výstavy pořádané ve spolupráci mimo NM

1. *Albrecht z Valdštejna a jeho doba* / Senát Parlamentu ČR s Vojenským historickým ústavem a Národním muzeem / Valdštejnská jízdárna / 15. 11. 2007–2. 3. 2008 / 2 šlechtické památníky a 2 plány Valdštejnského paláce / 4 ks;
2. *Cestovatelé regionu aneb Cesta kolem světa* / Muzeum Mladoboleslavsko ve spolupráci s Národním muzeem – Náprstkovým muzeem / 15. 4.–8.6.2008 / fotografie z fondu J. Tauber-Taabor (reprodukce) / 3 ks;
3. *Odkrývání starého Egypta* / Úřad vlády ČR ve spolupráci s Národním muzeem – Náprstkovým muzeem a Českým egyptologickým ústavem FF UK / Lichtenštejnský palác na Kampě / 19.–27. 4. 2008 / 1 fotografie z Národní kulturní komise (reprodukce) / 1 ks;
4. *Dr. Edvard Beneš* / poslanec Evropského parlamentu doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc. ve spolupráci s Městským úřadem Tábor, Husitským muzeem v Táboře a NM / Husitské muzeum Tábor / 3. 9.–4. 10. 2008 / archiválie z fondů E. Beneš a H. Benešová / 120 ks;
5. *Na cestě k samostatnosti* / Senát Parlamentu ČR ve spolupráci s Národním muzeem a Vojenským historickým ústavem / Valdštejnský palác, Praha 1 / 24. 9.–23. 11. 2008 / 6 ks archiválií z fondů C. Dušek, A. Rašín, a J. Smutný, 33 reprodukcí / 39 ks.

Zahraniční výstavy v NM – 0

Výstavy NM v zahraničí – 0

Zápůjčky exponátů na výstavy

Domácí:

1. *Pražský hrad ve fotografii 1939–1989* / Správa Pražského hradu, Tereziánské křídlo Starého královského paláce na Pražském hradě / 24. 8. 2007–6. 1. 2008 / fotografie z fondů Edvard Beneš, Fotoarchiv Karla Hájka, Fotoarchiv Práce a Národní politiky a Sběrka fotografií čs. presidentů, 15 ks (reprodukce);
2. *Clam-Gallasův palác (Architektura – umělecká výzdoba – život rezidence) – Johann Bernhard Fischer von Erlach* / Archiv hl. m. Prahy, Clam-Gallasův palác / 26. 11. 2007–27. 1. 2008 / fotografie interiéru paláce z fondu Karel Engliš (reprodukce) / 5 ks;
3. *Dítě, dětství, mateřství* / Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy / 14. 11. 2007–15. 3. 2008 / archiválie z fondů Anna Bayerová, Libuše Bráfová a Marie Riegrová / 28 ks (z toho 1 v reprodukci);
4. *Zachráněné knihy – příběhy historie* / Filozofická fakulta UK / od 26. 3. 2008 / archiválie z fondu J. Pekař (reprodukce) / 9 ks;
5. *28. říjen: proměny jednoho výročí* / Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i. / vestibul budovy Akademie věd ČR, Národní 3, Praha 1 / 7.–28. 4. 2008 / 1. zákon ČSR z fondu A. Rašín a tisk z fondu E. Beneš (reprodukce) / 2 ks;
6. *Osmička v dějinách českých zemí* / cyklus výstav: Valdštejnský palác, vstupní hala Národního archivu, Chodovec / červen–srpen 2008 / fotografie z fondu K231 (reprodukce) / 1 ks;
7. *1945 Osvobození ... 1968 Okupace. Sovětská vojska v Československu* / Pražský dům fotografie / Výstavní síň Mánes / 5. 8.–28. 9. 2008 / fotografie z Fotoarchivu Práce a Národní politiky-Osoby a Fotoarchivu K. Hájka (reprodukce), 3 ks;

8. *Československé legie v Rusku 1914–1920* / Vojenský ústřední archiv Praha / Tereziánské křídlo Pražského hradu, / 10. 10. 2008–18. 1. 2009 / 2 řády Zd. Fierlingera, 11 pohlednic / 13 ks.
9. *28. říjen 1918, 1928, 1938, 1948 v Paměti Hradu* / Správa Pražského hradu ve spolupráci s Ústavem politologie FF UK a Masarykovým ústavem AV ČR / Císařská konírna Pražského hradu / 23. 10. 2008–8. 2. 2009 / 1 perg. listina (orig. do 16. 11.), 2 reprodukce / 3 ks;
10. *100.000 let sexu* / Muzeum města Brna / Špilberk, Brno / 14. 11. 2008–15. 2. 2009 / H51-Smiřický, výpověď o smilstvu, 1619 (reprodukce) / 1 ks;
11. *50. výročí přijetí památkového zákona* / Národní památkový ústav / Nostický palác, Praha 1 / od 20. 11. 2008 / portrétní foto V. Mencla (reprodukce).

Prezentace sbírek v publikacích a médiích

a) Edice z fondů a sbírek Archivu NM:

1. *Josef Pekař a Josef Vítězslav Šimák. Edice vzájemné korespondence*. Kábová, Hana; Bílek, Karol (eds.). In *Z Českého ráje a Podkrkonoší 20*, Semily 2007, s. 113–210 (text a 5 reprodukce);
2. *Jan Krčmář. Paměti*. Díl II. *Skoro státníkem*, Díl III. Čechurová, Jana; Kuklík, Jan (eds.). Pelhřimov: 2007, 450 stran (text a 1 reprodukce fotografie);
3. *Jitřenka pluje na východ. Deník českého námořníka Václava Stejskala z cesty korvety S. M. S. AURORA do Indie, Malajsie, Indonésie, Číny a Japonska z let 1886–1888*. Heroldová, Helena (ed.). Praha, Mare-Czech, 2007 (text a 16 reprodukcí fotografií);
4. *Spoléhámť se docela na zkušené přátelství Vaše... Vzájemná korespondence Josefa Jirečka a Václava Vladivoje Tomka z let 1858–1862*. Pokorná, Magdaléna; Koudelková, Kateřina; Malá, Marie (eds.). Praha: 2008 (texty dopisů z fondu V. V. Tomek, inv. č. 313);
5. *Promarněná šance. Edice dokumentů k česko-německému vyrovnání před první světovou válkou. Korespondence a protokoly z jednání 1911–1912*, díl 1–2. Drašarová, Eva; Horký, Roman; Šouša, Jiří; Velek, Luboš (eds.). Praha: Národní archiv, 2008 (dokumenty z fondů Národní strana svobodomyšlná, J. Čelakovský, J. Kaizl, K. Kramář, B. Pacák, A. Rašín a V. Škarda);
6. *Eva Lisá. Karel hrabě Chotek. Nejvyšší purkrabí Království českého*. Sekyrková, Milada (ed.). Praha: Národní technické muzeum, 2008 (edice strojopisu, Hn 20 – Eva Lisá).

b) Obrazové reprodukce v publikacích:

1. Lovčí, Radovan. *Alice Garrigue Masaryková. Život ve stínu slavného otce*. Praha: Ediční oddělení FF UK, 2007, s. 215, 311, 351, 354, 358 – fotografie z osobních fondů Edvard Beneš a Hana Benešová, 5 ks;
2. *1945... Osvobození ...1968 Okupace. Sovětská vojska v Československu*. Publikace ke stejnojmenné výstavě. Praha: 2008, (č. 81, 97 a frontispic) 2 ks;
3. Macková, Adéla. *Čeští cestovatelé v Egyptě v letech 1918–1938. Cesta prezidenta T. G. Masaryka na Blízký východ*. In *Cestování Čechů a Poláků v 19. a 20. století*, Sborník z mezinárodní vědecké konference (Praha 6.–7. 9. 2007), Praha 2008, fotografie z Hradního fotoarchivu 1927, 4 ks;

4. *Křehké vítězství. 28. říjen v paměti Hradu. Proměny československé státnosti 1918–1948*, Publikace u příležitosti výstavy 28. říjen v Paměti Hradu, Praha 2008, obr. č. 41 a 61, fotografie prezidentských diplomů E. Beneše a E. Háchy, 2 ks;
5. Bůžek, Václav; Král, Pavel (eds.). *Paměť urozenosti*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008, vyobrazení z rkp. památníků, 3 ks;
6. Janáčková, Jaroslava. *Božena Němcová (Příběhy, situace, obrazy)*, Praha: Nakladatelství Academia, 2008, část dopisu B. Němcové 1857 ze Sbírký B. Duška, 1 ks;
7. Březina, Vladimír. *Rytířský stav v Čechách a na Moravě v ranném novověku. Rod Bukůvků z Bukůvky od středověku do 20. století*. České Budějovice: Bohumír Němec – Veduta, 2008, vyobrazení z Heraldické sbírky a Sbírký H a CH, 5 ks;
8. *Cestovatelé regionu aneb Cesta kolem světa*. Katalog výstavy. Mladá Boleslav: Muzeum Mladoboleslavska, 2008, fotografie z fondu Jindřich Tauber-Taabor, 3 ks;
9. Krám, Josef. *Průvodce Rychnovem nad Kněžnou na DVD*, kterou vydává PhDr. Josef Krám s podporou Nadačního fondu Františka Martina Pelcla, pergamen A142, 1 ks;
10. *Státní hymna České republiky v proměnách doby*, Praha: Úřad vlády ČR, Národní divadlo, Národní muzeum a Český rozhlas, 2008, fotografie a pohlednice, 11 ks;
11. Havel, Dalibor. *Listinné písmo v českých zeních na přelomu 13. a 14. století*. Brno: Masarykova univerzita, 2008, obr. 3–5, Sbírká pergamenů A33, A41, A43, 3 ks.
12. Myšička, Martin. *Řemeslná symbolika na pečetích, znacích a korouhvích na příkladu cechů města Mostu*. Sborník archivních prací 58, 2008, s. 320–402, pečetidlo D29 (foto č. 37, 38, s. 367, katalogový záznam č. 28, s. 383–384).

Jiné akce

Odborné exkurze do Archivu NM:

7. 4. Exkurze studentů archivnictví FF UK, PhDr. Klára Woitschová (materiály připravil L. Jůn).

Závěrečný komentář

Archiv NM jako každoročně plnil svoji základní funkci, což je ochrana a zpracování archivních fondů a sbírek a jejich zpřístupňování badatelům ve studovně i prostřednictvím výstav a publikací.

V roce 2008 převažovala výstavní činnost – na jaře M. Běličová a L. Jůn připravili výstavy *Egyptské dobrodružství Karla Hájka 1958 a 190 let Národního muzea*; M. Vandrovcová se zásadním způsobem autorsky podílela na hlavní osmičkové výstavě NM *Republika*. Velký byl i podíl zápůjček archiválií na osmičkové výstavě jiných institucí.

Dokončili jsme tříletý projekt GA ČR *Před objektivem T. G. Masaryk a jeho doba. Hradní fotoarchiv 1918–1933* (M. Běličová, L. Jůn, M. Vandrovcová); nově byl zahájen tříletý projekt MK ČR *Dokumentární filmová tvorba dr. Jiřího Bauma* (L. Jůn).

V budově *Na Zátorách* pokračovaly stavební práce, postupně zlepšující stav objektu – tentokrát snížení vlhkosti zdiva v zadní části přízemí.

Personální stav oddělení k 31. 12. 2008

VŠ pracovníci: PhDr. Milena Běličová – vedoucí
Prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc. – ½ úvazku
Mgr. Libor Jůn
Mgr. Jarmila Pešková – ½ úvazku
PhDr. Miroslava Vandrovcová
PhDr. Klára Woitschová

SŠ pracovníci: Lenka Hajná
Kateřina Táborská

Úklid: Eliška Kovářová (18 hod. týdně)